

జ్ఞానయాత్ర 2023

పులుల్లా కొట్లాడి తెలంగాణ సాధించినం

నాటి నుంచి నేటి దాకా తెలంగాణకు దుర్భాగమైన కాంగ్రెస్ శత్రువు. ఉన్న తెలంగాణను ఊడగొట్టి జబర్దస్తిగా ఆంధ్రలో కలిపింది కాంగ్రెస్. తెలంగాణ ఇస్తామంటే 2004లో పొత్తు పెట్టుకున్నాం. అయినా 15 ఏళ్లు ఏడిపించారు. మోసం చేసే ప్రయత్నం చేశారు. బీఆర్ఎస్ పార్టీని బీల్చే కుట్ర చేశారు. ఉద్యమాన్ని మొత్తం ఆగం చేశారు. మరోసారి ద్రోహం చేయాలనుకున్నారు. చివరకు 'కేసీఆర్ నమ్మడో.. తెలంగాణ వచ్చుడో' అని నేను అమరణ నిరాహార దీక్ష చేస్తే, తెలంగాణ ప్రజలంతా పులుల్లా కొట్లాడితే విధిలేని పరిస్థితుల్లో తెలంగాణ ఇచ్చారు.

- కేసీఆర్

2009, డిసెంబర్ 4.. నిమ్మ దవాఖానం..

అమరణ నిరాహార దీక్ష చేస్తున్న కేసీఆర్.. మెతుకు ముట్టక అరు రోజులవుతున్నది. ఘోర లెవల్స్ పడిపోతున్నాయి. ఒంట్లో సత్తువ లేదు. రెండు చేతులు జోడించి దండం పెట్టేందుకు కూడా శక్తి చాలడం లేదు. ఆరోగ్యం క్షీణిస్తున్నది. దీక్షను కొనసాగిస్తే ప్రాణాలకే ప్రమాదమని డాక్టర్లు హెచ్చరిస్తున్నారు. దీక్షను విరమించుకోవాలని ప్రభుత్వం విజ్ఞప్తి చేస్తున్నది.

శారీరకంగా అయిన బలహీనపడ్డారు కానీ మానసికంగా దృఢంగా ఉన్నారు. ఇప్పుడు కాకపోతే ఇంకా వందేండ్లయినా తెలంగాణ రాదని, రానివ్వరని బలంగా నమ్మారు. 'నేను చచ్చినా పర్యాటం.. తెలంగాణ వస్తే చాలు' అని సంకల్పం తీసుకున్నారు. ఈ సత్సంకల్పమే అయినకు దీక్షను కొనసాగించే శక్తినిచ్చింది.

నవంబరు 29న దీక్షకు సిద్ధమైన కేసీఆర్ను కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం బలవంతంగా అరెస్టు చేసి ఖమ్మం జైలుకు తరలించింది. జైలులోనే అయిన దీక్షను చేపట్టారు. కేసీఆర్ ఆరోగ్యం క్షీణిస్తుండటంతో అయినను ఖమ్మం జైలు నుంచి డిసెంబర్ 9న హైదరాబాద్లోని నిమ్మ దవాఖానం తరలించారు. కేసీఆర్ అరెస్టుకు చలించి అత్యుద్ధానానికి ఒడిగట్టిన శ్రీకాంఠాచారి అదే రోజు రాత్రి మృత్యువుతో పోరాడి తుదిశ్వాస విడిచారు. ఒకవైపు హైదరాబాద్కు తరలించిన కేసీఆర్ ఆరోగ్య పరిస్థితి విషమంగా మారుతున్నట్లు వైద్యుల హెచ్చరిక, మరోవైపు శ్రీకాంఠాచారి మృతితో తెలంగాణ ఒక్కసారిగా ఉలిక్కి పడింది. అంతటా ఉద్రిక్త, ఉబ్బిగ్న పరిస్థితులు. అది తుఫాన్ ముందటి ప్రకాంఠతలాంటిది. ఏ క్షణంలోనైనా బద్దలయ్యే అగ్నిపర్వతంలా తెలంగాణ ఉన్నది. అదే జరిగితే పరిస్థితి చేయి దాటిపోయే ప్రమాదం. తెలంగాణ నలుముఖాల నుంచి వేరాలిగా ఉద్ధమపాదులు భారీ సంఖ్యలో హైదరాబాద్కు తరలిరావడం మొదలయ్యింది. దీంతో ప్రభుత్వం అప్రమత్తమయ్యింది.

నిమ్మకు వచ్చిన దానం నాగేందర్

నిమ్మ వెలువల బారితేష్టు, ముండ్ల కంచెలు, సాయుధ పోలీసు బలగాలతో కట్టుబడిన భారీ బందోబస్తు ఏర్పాటు చేశారు. టీఆర్ఎస్ (బీఆర్ఎస్) ముఖ్యులు, కేసీఆర్ కుటుంబ సభ్యులను తప్ప ఎవరినీ లోపలికి అనుమతించడం లేదు. ఈ సేవార్లతో అనాటి ముఖ్యమంత్రి రోజయ్య తెలంగాణ మంత్రులతో అత్యవసరంగా నమావేశమయ్యారు. కేసీఆర్ను దీక్ష విరమించ జేయకపోతే పరిస్థితి చేయిదాటి పోయే ప్రమాదం ఉందని ఇంటిలిజెన్స్ వర్గాలు హెచ్చరించాయి. దీంతో ఒక మంత్రిని నిమ్మకు పంపించి కేసీఆర్కు సర్దుబాటు దీక్షను విరమించేలా చేయాలని అత్యవసర సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసింది. నిమ్మకు వెళ్లి కేసీఆర్కు సర్దుబాటులను ముఖ్యమంత్రి రోజయ్య ఆదేశించారు. నిమ్మకు దానం నాగేందర్ వస్తున్నట్లు టీడీ పానెల్లో డ్రైవ్లోకి న్యూస్ రావడంతో అక్కడే వద్దపట్టిన మోహరించిన మీడియా అప్రమత్తం అయ్యింది. నిమ్మకు మంత్రి వచ్చే దృశ్యాన్ని చిత్రీకరించడానికి కెమెరాలను సిద్ధం చేసుకోవడంలో నిమ్మగమయ్యింది. అయితే, దానం మీడియా కండ్లుగిమ్మి నిమ్మ వెనుక గోలు నుంచి పోలిక వెళ్లారు. అప్పుడు దవాఖానం అవరణలో ఉన్న కేసీఆర్ కూతురు కవితకు ఈ సమాచారం అందడంతో హడావిడిగా లోపలికి వెళ్లింది. అప్పటివరకు ఆమెతో కేసీఆర్ ఆరోగ్యంపై ఆరా

నేను చచ్చినా ఫర్వాలేదు తెలంగాణ వస్తే చాలు

• రాష్ట్రం కోసం చావుకు సిద్ధపడే దీక్షకు దిగాను • నా మరణంతోనైనా తెలంగాణ ఇవ్వాలి • ఉద్యమించేందుకు లక్షలమంది కేసీఆర్లను తయారుచేశాను.. ఈ తృప్తి చాలు

నిమ్మలో దీక్ష చేస్తూ.. కేసీఆర్ మాటలివీ

తీస్తున్న నేను కూడా ఆమె వెంట కేసీఆర్కు చికిత్స అందిస్తున్న రూమ్ నంబర్ 228లోనే వెళ్లాలనుకున్నాను. అప్పుడే అక్కడ దానం నాగేందర్ కూడా ఉన్నారు.

మాకు ఇజ్జత్ ఇస్తున్నారంటే మీ పుణ్యం: దానం
కేసీఆర్కు చికిత్స అందిస్తున్న గదిలో డాక్టర్లు, నిమ్మ డైరెక్టర్ డాక్టర్ ప్రచారదావుతో దానం నాగేందర్ చర్చించారు. దీక్ష విరమించకపోతే కేసీఆర్ ఆరోగ్య పరిస్థితి విషమంగా మారే ప్రమాదం ఉన్నదని, ఘోర, బీబీ లెవల్స్ పడిపోతున్నాయని డాక్టర్లు ఆందోళన వ్యక్తం చేశారు. డాక్టర్లతో మాట్లాడటం ముగిశాక కేసీఆర్తో మంత్రి నాగేందర్.. అన్నా.. వినారా.. దీక్ష విరమించకపోతే మీ ప్రాణాలకే ప్రమాదం" అని డాక్టర్లు చెబుతున్నారు. నా మాట వినండి. ఒక మంత్రిగా చెప్పడం లేదు. ఒక తమ్ముడిగా అడుగుతున్నా. దీక్షను విరమించండి. మీరు, మేము అందరం కలిసి రాష్ట్రాన్ని తెచ్చుకుందాం. నీవే రోజయ్య తన చేతిలో ఏమీ లేదని, అలాంటప్పుడు ఎలా హామీ ఇవ్వగలనని అంటున్నారు. మీ వల్లనే మాకు అంతంతో గుర్తింపు, ఇజ్జత్ ఇస్తున్నారు. లేకపోతే మమ్మల్ని ఎవ్వరూ దేకరు. ఒక శిశువుని నా మాట వినండి" అంటూ రెండు చేతులు జోడించి వేడుకున్నారు. మంపంపే లేవలేని స్థితిలో ఉన్న కేసీఆర్ రెండు చేతులు బలవంతంగా జోడిస్తూ 'అయిన(రోజయ్య) పరిధిలో ఉన్నదే చేయమను. అసెంబ్లీలో తీర్మానం చేయడానికే ఇబ్బంది

లేదుగా' అని నిన్ను తన స్వంత ప్రశ్నించారు. 'అయినేమో తన చేతిలో లేదంటున్నారు. మీరు మరోసారి ఆలోచించండి. డాక్టర్లు మీ ప్రాణాలకే ప్రమాదమంటున్నారు' అని దానం అన్నారు. వేతికి సెలైన్ బాటిల్ పైవల ఉండటంతో చాటిపె

రెండు చేతులు జోడించి కేసీఆర్ తల అడ్డంగా తిప్పారు. మంత్రి దానం తిరిగి వెళ్లాలి అక్కడే నిలబడక కవిత వైపు చూస్తూ.. 'మీరైనా నమ్మదాయించండి' అని వెళ్లిపోయారు.

కవితను వారించిన కేసీఆర్
తండ్రి ఆరోగ్యం క్షీణిస్తున్నదనే డాక్టర్ల హెచ్చరికలు అక్కడే ఉన్న కవితను ఆందోళనకు గురిచేశాయి. ఆమె కేసీఆర్ను చూడకుండా ఉండలేకపోతున్నారు. కానీ, పేగుబందం ఎక్కడ తనను మానసికంగా బలహీనం చేస్తుందో అనేది కేసీఆర్ భయం. అందుకే, దవాఖానంలో తనవద్దకు వచ్చిన కుమార్తెను ఆయన వారించారు.

తిరిగి ఏలా?' అని కూతురు కవిత వైపు ఆగ్రహంతో చూస్తూ కేసీఆర్ చేసిన వ్యాఖ్యలు ఇవి.
ఈ మాటలు అంటుంటే కేసీఆర్ కండ్లలో నుంచి నీళ్లు నుడులుగా తిరిగాయి. నిమ్మలో చోటుచేసుకున్న ఈ భారోద్యోగ సన్నివేశానికి ప్రత్యక్ష సాక్షిని నేను. ఆమరణ నిరాహార దీక్ష చేస్తున్న కేసీఆర్ పరిస్థితి ఎలా ఉన్నదో తెలుసుకుందామని వల్లిశా విలేజింగ్ ఆఫీసర్ కవిత వెంట వెళ్లి గదిలోకి వెళ్లినప్పుడు చోటు చేసుకున్న సన్నివేశం ఇది. తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధన కోసం చావోరేవో అని సిద్ధపడ్డ కేసీఆర్, తన అమరణ నిరాహార దీక్షలో ఎంతటి తెగింపు, పట్టుదల, చిత్తశుద్ధితో ఉన్నారో చూసిన ప్రత్యక్ష సాక్షిని. అయితే, కేసీఆర్ దీక్షపై అప్పుడప్పుడు కొందరు చేసే వెతికి వ్యాఖ్యలు విన్నప్పుడు నిమ్మలో నేను ప్రత్యక్షంగా చూసిన భారోద్యోగ సన్నివేశం ఇప్పటికీ నా కండ్లముందు కదలాడుతుంది.

డిసెంబర్ 9 నాటి పరిణామాలు

కేసీఆర్ అమరణ నిరాహార దీక్ష 11వ రోజుకు చేరుకుంది. దీక్ష కొనసాగిస్తే ప్రాణాలకే ప్రమాదం అని డాక్టర్లు హెచ్చరించారు. తెలంగాణ ప్రకటన రానిదే కానీ దీక్ష విరమించేది లేదని కేసీఆర్ పట్టుదలతో ఉన్నారు. తెలంగాణవ్యాప్తంగా ఆందోళనలు తీవ్రంగా సాగుతున్నాయి. దీంతో కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకోక తప్పని పరిస్థితి ఏర్పడింది. రోజయ్యను కాంగ్రెస్ అధిష్టానం ఢిల్లీకి పిలిపించింది. ఇటు రాష్ట్ర అసెంబ్లీలో కూడా తెలంగాణపై తీర్మానం చేయాలంటూ బీఆర్ఎస్ ఎమ్మెల్యేలు వాయిదా తీర్మానం ఇచ్చారు. పార్లమెంటులో కూడా ఎంపీలు ఆందోళన చేపట్టారు. అసెంబ్లీలో రోజయ్య, ఇటు పార్లమెంటులో స్పీకర్ మీరాకుమార్ ఇద్దరూ కేసీఆర్ను దీక్ష విరమించుకోవాలని కోరారు. కేంద్రమంత్రి చిదంబరం కూడా కేసీఆర్తో ఫోన్లో మాట్లాడారు. వరదల్ని చెప్పినా తెలంగాణపై ప్రకటన రానిదే కానీ దీక్ష విరమించేది లేదని కేసీఆర్ స్పష్టం చేశారు. రాత్రి 8 గంటలకు సోనియా గాంధీ నివాసంలో జరిగిన కాంగ్రెస్ కోర్ కమిటీ సమావేశంలో తెలంగాణ ఏర్పాటు చేయక తప్పదనే నిర్ణయానికి వచ్చారు.

ఇప్పుడు రాకపోతే వందేండ్లయినా రాదు

- నిమ్మలో కేసీఆర్తో ఇంటర్వ్యూ

ఒక జర్నలిస్టుగా కేసీఆర్ ఆరోగ్యంపై నిమ్మ దవాఖానం వద్ద అయిన కూతురు కవితను నేను ఆరా తీస్తున్న సమయంలో దానం నాగేందర్ వచ్చాడన్న సమాచారం కవితకు అందింది. కవితతో పాటు నేను కూడా కేసీఆర్ ఉన్న గదిలోకి వెళ్లాలనుకున్నాను. అప్పుడే అక్కడ దానం నాగేందర్ కూడా ఉన్నారు. దీక్ష విరమించకపోతే పరిస్థితి చేయిదాటి పోయే ప్రమాదం ఉందని ఇంటిలిజెన్స్ వర్గాలు హెచ్చరించాయి. దీంతో ఒక మంత్రిని నిమ్మకు పంపించి కేసీఆర్కు సర్దుబాటు దీక్షను విరమించేలా చేయాలని అత్యవసర సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసింది. నిమ్మకు వెళ్లి కేసీఆర్కు సర్దుబాటులను ముఖ్యమంత్రి రోజయ్య ఆదేశించారు. నిమ్మకు దానం నాగేందర్ వస్తున్నట్లు టీడీ పానెల్లో డ్రైవ్లోకి న్యూస్ రావడంతో అక్కడే వద్దపట్టిన మోహరించిన మీడియా అప్రమత్తం అయ్యింది. నిమ్మకు మంత్రి వచ్చే దృశ్యాన్ని చిత్రీకరించడానికి కెమెరాలను సిద్ధం చేసుకోవడంలో నిమ్మగమయ్యింది. అయితే, దానం మీడియా కండ్లుగిమ్మి నిమ్మ వెనుక గోలు నుంచి పోలిక వెళ్లారు. అప్పుడు దవాఖానం అవరణలో ఉన్న కేసీఆర్ కూతురు కవితకు ఈ సమాచారం అందడంతో హడావిడిగా లోపలికి వెళ్లింది. అప్పటివరకు ఆమెతో కేసీఆర్ ఆరోగ్యంపై ఆరా

దీక్ష విరమిస్తే ఫలితమేమిటి చెప్పండి.
ప్రాణాలకే ప్రమాదం అంటున్నారా!
నేను చచ్చినా పర్యాటం లేదు. తెలంగాణ రాష్ట్రం వస్తే చాలని మానసికంగా, భౌతికంగా సిద్ధపడే దీక్ష తెలంగాణ రాకపోతే వందేండ్లయినా రాదు. నా చావుతోనైనా తెలంగాణ వస్తే చాలాన్నప్పుడే సరిపోతుంది అన్నారు.
దీక్ష విరమిస్తే ఆ తర్వాత అందరం కలిసి రాష్ట్రాన్ని సాధించుకుందామని అంటున్నారా కదా?
రాష్ట్రం ఇస్తామన్న ఒక్క మాటకు తప్ప దేనికీ అంగీకరించను... దీక్ష విరమించను.
ఇప్పటికే మీ ఆరోగ్యం బాగా క్షీణించిందని వైద్యులు అంటున్నారా?
అదు రోజులుగా నిరాహార దీక్ష చేయడం వల్ల భౌతికంగా బలహీనపడవచ్చునేమో.. కానీ మానసికంగా మాత్రం బలహీనంగా లేను. నా ప్రాణాన్ని పణంగా పెట్టి దీక్షకు దిగడం వల్ల తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని ఇస్తారా? ఇవ్వరా అనేది ఆలోచించడం లేదు. నేను బతికే ఉండగా

తెలంగాణ ఇవ్వకపోతే...నేను చచ్చిన తర్వాత అయినా ఇవ్వక తప్పదు కదా.
పోరాడి సాధించుకోవాలి తప్ప ప్రాణ త్యాగానికి సిద్ధపడటం సమంజసమా?
నాకు చావు అంటే భయం లేదు. అన్నింటికీ సిద్ధపడే చివరకు ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నా. ఒక లక్షణం కోసం, నాలుగు కోట్ల మంది ప్రజల ఆకాంక్షల కోసం చనిపోయానన్న అత్యుత్పత్తి మీగులుతుంది నాకు.. అది చాలు.
తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధనం కృత్యమే అయినట్లు భావిస్తున్నారా?
రాష్ట్ర సాధనంలో నేను కృత్యమే అయ్యానో లేదో ఇప్పుడు తెలియదు కానీ, తెలంగాణ కోసం పోరాడేందుకు లక్షలాది మంది కేసీఆర్లను తయారు చేశానన్న సంతృప్తితో హాయిగా కన్ను మూస్తా.

పరిధిలోని అంజనే కదా? సభలో తీర్మానం ప్రవేశపెడితే వ్యతిరేకించేవారు ఎవరున్నారు? ప్రతిపక్ష టీడీపీ కూడా మద్దతు ఇస్తామని ప్రకటించింది. ఇక్కడ సభలో తీర్మానం చేసే పంపిణీ ఆ తర్వాత ఎలాగూ కేంద్రం ప్రత్యేక రాష్ట్రాన్ని ఇవ్వక తప్పదు కదా?
శ్రీకాంఠాచారి తుదిశ్వాస విడిచారు..
(ఈ విషయాన్ని ప్రస్తావించగానే కేసీఆర్లో దుఃఖం పొంగుకొచ్చి కండ్ల నుంచి కన్నులు ధారలై పారింది) శ్రీకాంఠాచారి మరణం చూసేందుకైనా అనుమతించండి. ఉస్మానియాకు వెళ్లి వస్తానని అధికారులను ఎంతగా వేడుకున్నా వాళ్లు మనసు కరగలేదు. (అంటూ కేసీఆర్ దుఃఖాన్ని అప్పకొలేక పోయారు. ఆ తర్వాత కొద్దిసేపటికే తనమామంతుకొని..) నా కన్నీటి బొట్టే శ్రీకాంఠాచారి నేను అర్పించే ఆశ్రునీవాళి. (ఇంతలో డాక్టర్లు వచ్చి అయినతో మాట్లాడించవద్దని వారించారు. దీంతో కేసీఆర్ నావైపు చూస్తూ ఇక వెళ్లమన్నట్లు రెండు చేతులు జోడించి సెగి చేశారు.)

తెలంగాణ రాష్ట్రం అనేది తన పరిధిలో లేని అంజనే.. అలాంటప్పుడు ఎలాంటి హామీ ఇవ్వాలనని నీవే రోజయ్య అంటున్నాడు.
శాసనసభలో తీర్మానం చేయడమనేది ఆయన

వెళ్లాలి చంద్రశేఖర్ సీనియర్ జర్నలిస్ట్

మీ ఆరోగ్య పరిస్థితి రోజురోజుకూ విషమంగా మారుతున్నది. దీక్ష విరమించమని వైద్యులు, ప్రభుత్వం కోరుతున్నది కదా?